

РЕШЕНИЕ

№ 7

гр. Пловдив, 11.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Славейка Ат. Костадинова
Величка П. Белева

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
в присъствието на прокурора Стефани Костадинова Черешарова
като разглежда докладваното от Величка П. Белева Въззивно гражданско дело
№ 20215000500504 по описа за 2021 година

Производство по чл. 258 и следв. от ГПК, образувано по въззивна жалба на П. РБ. срещу Решение № 84 от 26.07.2021 г., постановено по гр.д. № 232/2021 г. на Окръжен съд – Х. **в частта**, с която въззивникът е осъден на основание чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ да заплати на В. М. Н., роден на 23.08.1985 г. в град Т., И.р.И. сумата 150 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди вследствие незаконно повдигнато и поддържано срещу въззиваемия – ищец В. Н. обвинение по ДП №****-**-2017 г. по описа на М.Б. / преписка вх. № 681/2017 г. по описа на Окръжна прокуратура – Х. / за престъпление по чл. 242 ал. 4, предложение 1 вр. ал. 2, предложение първо от НК – за което Н. е оправдан с влязла в сила присъда по нохд № 264/2018 г. на Окръжен съд - Х., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 01.10.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, както и да заплати на В. М. Н. деловодни разноски в размер на 10 лева, а на адвокат И.А. И., личен адвокатски номер ***** на основание чл. 38 ал. 2 от ЗА да заплати адвокатско възнаграждение в размер на 4 530 лв. съобразно уважената част на иска.

Поддържаните оплаквания са за неправилност на решението досежно размера на присъденото обезщетение, като се счита че присъдените 150 000 лв. са несправедливо / прекомерно завишени / спрямо действително претърпените неимуществени вреди, като не са съобразени в достатъчна

степен всички релеванти за определяне размера на дължимото обезщетение критерии. Жалбоподателят не сочи и отказва да посочи справедливия според него размер на дължимата за тях обезвреда, съответно в този смисъл не очертава обжалвания интерес, поради което се приема че предмет на въззивното производство е пълния размер на присъденото обезщетение.

Въззиваемият В.Н. не е депозирал отговор на жалбата. В съдебно заседание чрез процесуалния си представител адвокат И.А. И. взема становище същата да е неоснователна. От адвоката се претендира определяне и присъждане на възнаграждение по чл. 38 ал. 2 вр. ал. 1 т. 2 от ЗА за производството пред въззивната инстанция.

Съдът установи следното:

По делото е безспорно установено че ищецът е ирански гражданин, по професия шофьор, като е осъществявал международни превози със собствен товарен автомобил С., рег. № ***** и прикачено към него ремарке М., рег. №*****, ползвайки лиценз за международни превози на иранската спедиторска фирма „Р.Т.И.Т.К. „, към която е работел.

През м. април 2017 г. е осъществявал превоз на стока - 18 000 броя консервни кутии с подправка за паниране на пилешко месо / препечено брашно Кентъки / от гр. Я., И. до гр. Б., П.. Заявката за превоза на товара е подадена до „Р.Т.И.Т.К. „ от фирма „Ш.Т.Ч.И. „, със седалище в гр. Я., получател на товара е полското дружество „Р&С Т.Р.Т. „, гр. Б.. Около 9 ч. на 24.04.2017 г. ищецът навлязъл на територията на Б. при ГКПП К.А.. При граничната митническа проверка бил осъществен рентгенов контрол, при който възникнало съмнение относно обявеното съдържание на товара, поради което последвало извършване на физически контрол върху него. При същия консервните кутии били отворени и се установило че в част от тях се съдържа кафеникаво прахообразно вещество, което след извършен наркотест реагирало на хероин. При впоследствие извършена експертиза в Централна митническа лаборатория се установило че веществото е материал от преработка на опиум / суров морфин /, съставляващ многокомпонентна смес от морфин, кодеин и тебаин, като активното вещество морфин е с процентното съдържание от 61,2 теглови единици.

С Постановление от 25.04.2017 г. ищецът е привлечен като обвиняем по образуваното ДП №****-**/2017 г. на М.Б. за това че на 24.04.2017 г. през ГКПП К.А. с товарен автомобил С. и прикачено към него полуремарке без надлежно разрешително е пренесъл през границата от РТ. в Б. високо рисково наркотично вещество – хероин, с общо бруто тегло 214, 07 кг. на обща стойност 13 914 550 лв., като престъплението е в особено големи размери и случаят е особено тежък – престъпление по чл. 242 ал. 4 вр. ал. 2 от НК.

С Определение от 28.04.2017 г. , пост. по чнд № 305/2017 г. на ОС – Х. по отношение на ищеца е взета мярка на процесуална принуда „ задържане под стража „.

С Постановление от 19.02.2018 г. обвинението е прецизирано, като ищецът е привлечен като обвиняем за това на 24.04.2017 г. през ГКПП К.А. в съучастие с неустановени лица / подбудители и помагачи / с товарен автомобил С. и прикачено към него полуремарке, без надлежно разрешително е пренесъл през границата от РТ. в Б. високо рисково наркотично вещество – суров морфин със съдържание на активното вещество морфин 61,2%, с общо нетно тегло 155 972,5 грама, на обща стойност 5 727 310 лв., като предметът на престъплението е в особено големи размери и случаят е особено тежък – престъпление по чл. 242 ал. 4 вр. ал. 2 вр. чл.20 ал. 2 от НК.

С присъда № 19/12.04.2019 г. по нохд № 264/2018 г. на ОС - Х. ищецът е признат за невинен по така предявеното му обвинение, като в съдебното заседание на 12.04.2019 г. е променена мярката му за неотклонение задържане под стража в подписка, ищецът е освободен, на 23.04.2019 г. е напусна Б. през ГКПП Аерогара С..

По протест на П. РБ. е образувано въззивно нохд № 372/2019 г. на АС – П., от страна на ищеца то се е развило с участието на процесуалните му представители адвокати И.И. и М.Н.Х.. По делото е постановена Присъда № 8/11.11.2019 г., с която оправдателната присъда е отменена, ищецът е признат за виновен по повдигнатото му обвинение за престъпление по чл. 242 ал. 2 пр. 1 вр. чл. 20 ал. 2 и осъден на 13 години лишаване от свобода, глоба в размер на 150 000 лв., като е постановено и отнемане в полза на Държавата на превозното средство, с което са транспортиране стоките, предмет на контрабандата – полуремарке марка М., рег. № *****. Предвид така постановената присъда, считано от същата дата – 8.11.2018 г., мярката за неотклонение на ищеца „ подписка „ е променена отново в задържане под стража, за изпълнението на която е постановено определението да се изпрати на иранските съдебни власти по реда на чл. 23 и 24 вр. чл. 2 т. 3 вр. чл. 4 ал. 2 от ЗЕЕЗА. На 26.11.2019 г. е изпратена до Министерство на правосъдието на Б. молба за екстрадиция с цел изпълнение на съдебния акт за задържане под стража на иранския гражданин В. М. Н., роден на 23.08.2985 г., живеещ / през 2017 г. / в гр. Т. заедно с родителите и брат си. Същата не е изпълнена.

По жалба на ищеца Присъда № 8/11.11.2019 г. по въззивно нохд № 372/2019 г. на АС – П. е отменена от ВКС и делото е върнато за разглеждане на друг състав на АС – П. – Решение № 48/29.06.2020 г., пост. по наказателно дело № 121/2020 г. на ВКС, III наказателно отделение.

С Решение № 26 003/28.08.2020 г. по въззивно нохд № 286/2020 г. на АС – П. е потвърдена оправдателна присъда № 19/12.4.2019 г. на Х. окръжен Съд. С постановено по същото дело Определение № 260 009/09.09.2020 г. съдът е изменил наложената на 11.11.2019 г. / и останала неизпълнена / мярка за неотклонение задържане под стража в подписка. Постановено е изпращане на уведомление за отпаднала нужда от издирване и задържане на иранския гражданин В. М. Н.. Решението на ПАС по въззивно нохд № 286/2020 г. не е обжалвано и постановената по нохд № 264/2018 г. оправдателна присъда №

19/12.04.2019 г. е влязла в сила на 01.10.2020 г.

С Разпореждане № 260049/12.02.2021г. по нохд № 264/2020 г.в производство по чл. 306 ал. 1 т.4 от НПК ОС - Х. е постановил веществените доказателства товарен автомобил С., рег. № ***** и полуремарке М., рег. № ***** и 1 бр. контактен ключ за товарния автомобил да бъдат върнати на ищеца като техен собственик. Същите са му били фактически предадени на дата 23.03.2021 г. – съгласно Приемо предатвателен протокол на МФ – А.М. ТД Ю.м. / лист 47 от първоинстанционното дело/. На 24.03.2021 г. са му били върнати и задържаните мобилен телефон с поставена в него сим карта и още 16 броя сим карти - Протокол за връщане на веществени доказателства – лист 45 от първоинстанционното дело.

Или обща продължителност на наказателното производство срещу ищеца три години и пет месеца - съдът намира същото да се е развило и приключило в разумен срок. Взета най тежка мярка на процесуална принуда Задържане под стража с продължителност две години.

Ищецът поддържа че вследствие казаното по горе наказателно преследване претърпял изключителни по вид и интензитет неимуществени вреди, чийто паричен еквивалент за обезщетяване е сумата 480 000 лева. Животът му бил променен из основи, буквално провален. Намирал се в чужда държава, без близки и познати, които да му оказват морална подкрепа. Поради отнемането на мобилния му телефон не можел дори и да се чува с тях. Бил напълно изолиран от обичайната си среда. Испитвал силен страх от неоснователно осъждане за продължителен период - 15 – 20 години. Изпаднал в продължителна депресия. Бил поставен в невъзможност да осъществява желаната и избрана от него професия вследствие задържането на автомобила и полуремаркетото, като дори и след тяхното връщане не можел да намери работа в И. като шофьор, тъй като причината за задържането му в Б. станала известна на работодателите в И. и въпреки оправдателната присъда бил считан от тях за наркотрафикант, поради което му заявявали че не се нуждаят от неговите услуги и не искат да имат проблеми по границите. Отказвали да го наемат дори и за вътрешни курсове на територията на РИ.. Бил принуден да се захваща с каквато и да е временна работа, като през повечето време бил безработен. Така били нарушени основни негови човешки права – на свобода, на лична и имуществена неприкосновеност, на чест, достойнство и добро име, на труд, на свободно придвижване. Негативните негови психоемоционални изживявания били особено интензивни през периода на задържането му под стража. Освен тях престоя в ареста вследствие ограничената възможност за движение и неудобните легла там довел и до влошаване на здравословното му състояние, като обострил съществуващото отпреди професионално заболяване дископатия, болките от което станали постоянни и се проявявали в остра форма. Също така получил и болки в костите и ставите, започнал и процес на начална атрофия на мускулите. Претърпял и екстракция на зъб – поради невъзможността да го лекува. Страдал от постоянно безсъние.

Прокуратурата е депозирала отговор, с който оспорва иска по основание и размер.

В подкрепа на възведените неимуществени вреди ищецът е ангажирал гласно доказателство – свидетеля М.К.Х.. Същият депозира показания че се запознал с ищеца през м. април 2019 г. във връзка с процесното наказателно производство, по което бил назначен за негов преводач. Показанията му относно негативните психоемоционални изживявания на В. съвпадат изцяло с възведените от последния такива за периода принудителното му оставане в страната / съвпадащ със задържането му в ареста / и след завръщането му в И., като свидетелят пресъздава изцяло казаното от него и няма лични впечатления. Личните впечатления на свидетеля са само тези от срещите му с В. във връзка с процеса, като свидетелят го е виждал да плаче и видимо да е много притеснен и уплашен. В. изпитвал силен страх и когато се върнал в Б. за да си получи камиона, макар да знаел че оправдателната присъда вече е окончателна и процесът срещу него приключен.

С оглед така установеното окръжният съд е приел че искът е доказан по основание, а досежно размера че справедливият такъв в конкретния случай е сумата 150 000 лева. В тази насока е прието че ищецът е търпял характерните неимуществени вреди от всяко подложено на незаконно наказателно преследване лице - притеснения за изхода на производството, страх от осъждане, засягане на свободата и личната неприкосновеност, на достойнството, накарняване на социален и професионален престиж, напрежение в семейството. Прието че тези вреди са в случая изключителни по интензитет и продължителност - с оглед тежестта на обвинението и предвиданото за него наказание / лишаване от свобода от 15 до 20 години /; периода на наказателното преследване от 3 години и 5 месеца; наложената мярка задържане под стража за продължително време / 2 години /; засягане на професионалната му реализация през този двугодишен период, както и продължително време след това, предвид че връщането на автомобила и ремаркетото е поставено през февруари 2021 г.. Отчетен е и факта че ищецът е чужд гражданин, Б. за него е напълно непозната държава, при принудителното си пребиваване в нея той е бил лишен от семейния, социалния и приятелския кръг, контактите му с тях са били почти невъзможни / отнет телефон /, съответно не е могъл да чувства морална подкрепа от тяхна страна. Неговите безпокойство и несигурност са били особено интензивни и поради постановяваните от различните съдебни инстанции присъди/решения, имащи за пряка последица основателен страх от осъждане за дълги години в чужда държава, далеч от семейство и близки, без бъдеще и перспектива. Прието е че така преживените значителни негативни емоции са оставили траен и незаличим отпечатък в съзнанието на ищеца, чийто ефект върху неговите емоции и психика е дълготраен и продължава и след оправдаването и освобождаването му. Макар че когато незаконното обвинение е съпроводено и с незаконно задържане обезщетението се присъжда общо, то в мотивната част на решението присъдения размер от

150 000 лв. е диференциран, като е прието че за задържането под стража се дължи обезщетение от по 50 000 лв. на година / 100 000 лв. за двете години /, а за продължителността на наказателното производство – общо 50 000 лв. за целия негов период от 3 и половина години.

С въззивната жалба – както се каза по горе, П. РБ. обжалва решението само досежно присъдения размер обезвреда, като поддържаните в тази насока възражения са че окръжният съд не е съобразил разумния срок на незаконното наказателно преследване; липсата на доказателства за увреждане на физическото и психично здраве на ищеца вследствие същото; неотчитане на общия критерий за справедливост – икономическата обстановка в страната и покупателната способност на населението за периода на увреждането. Според въззивника съдът неправилно приел че незаконното наказателно преследване е засегнало правото на труд и професионална реализация на ищеца. По делото не са налице годни доказателства, установяващи факта в И.р.И. ищецът да е търсил работа като шофьор и такава да му е отказвана по причина на наказателното производство. Показанията на свидетеля М.Х. в тази насока не се основават на лични и непосредствени впечатления, а единствено на казаното му от ищеца. Медийна разгласа на обвинението не е дадена, поради което нямамо как информация за него да е достигнала в родния град на ищеца в И. и така да е възникнала пречка за трудовата му реализация.

Искът е по основание доказан, за което няма и спор между страните.

Срещу ищеца е възбудено и поддържано наказателно производство за процесното тежко умишлено престъпление, за което е той е оправдан с влязла в сила присъда. Всяко незаконно преследване и в частност процесното нарушава основни човешки права на личността и причинява обичайните за всеки подложен на такова преследване човек вреди, за които дори не е необходимо нарочно доказване.

Размера за обезщетяване на вредите се определя от решаващия съд по справедливост / чл. 52 от ЗЗД /. Понятието не е абстрактно, а свързано с редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства. Тези обстоятелства при иск по чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ са личността на увредения, данни за предишни негови осъждания, начина му на живот и социалната среда, тежестта на вмененото му обвинение, продължителността на наказателното производство, наложените мерки на процесуална принуда, дадена ли е разгласа и публичност на обвинението, отражението върху личния, обществен и професионалния живот, стигнало ли се е до разстройство на здравето, ако да – какви са уврежданията, с траен или не характер и каква е медицинската прогноза за развитие на заболяванията. Във всички случаи на приложение на чл. 52 от ЗЗД при определяне размера на обезвредата се съобразяват и стандарта на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи/разходи за периода на увреждането. На база тези критерии обезщетението е индивидуално

определимо за всеки конкретен случай, като справедливостта изисква и сходно разрешаване на аналогични случаи при съобразяване и с трайно установената съдебна практика.

При определяне размера на обезщетението за конкретните неимуществени вреди, окръжният съд не е приел – противно на твърдяното от въззивника, ищецът да е понесъл болки и страдания вследствие влошаване на съществуващо отпреди задържането му под стража заболяване дископатия. Този му извод е правилен, тъй като сами по себе си показанията на свидетеля - освен че са преразказ на казаното му от ищеца, не са доказателства, годни да установят твърдяното влошаване, като по делото липсват и данни ищецът да страда от заболяване дископатия. Съдът също така не е приемал - противно на твърдяното от въззивника, наказателното производство да е надхвърлило разумния срок, както и същото да е довело до разстройство на психичното здраве. Присъденото от съда обезщетение е за неимуществени вреди, съставляващи обичайните такива, които понася всеки подложен на незаконно наказателно преследване човек, съобразени и с конкретно претърпените в случая по вид, интензитет и продължителност.

Неоснователни са и останалите поддържани във въззивната жалба възражения. Ищецът – млад човек на 32 години и с чисто съдебно минало, е обвинен за тежко умишлено престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода от 15 години до 20 години. Наказателното производство се е развило в срок от 3 години и 5 месеца, като 2 години от този срок той е изтърпявал мярка за процесуална принуда „задържане под стража“. Макар и производството да не е надхвърлило разумния срок, за продължителен период са нарушени основни човешки права и свободи на ищеца – правото му на лична свобода и неприкосновеност, на сигурност, на свободно придвижване, на чест, достойнство и добро име, правото му на личен живот, правото му на труд. Като чужд гражданин, транзитно преминаващ през Б., в рамките на тези две години той е бил задържан в напълно непозната за него държава, лишен от семейство, приятели и социален кръг, с които не е могъл да поддържа връзка дори и по телефона – който му е бил отнет. Намирал се е в пълна изолация. Изпитвал е чувства на силен емоционален дискомфорт - унижение, срам, страх от неоснователно осъждане, обреченост и липса на бъдеще, неудовлетвореност, непримиримост към проявената несправедливост, уронено достойнство, добро име и престиж, изолация. Страхът от осъждане е бил интензивен, основателен и продължителен, като чувствата на обреченост и несигурност за по нататъшната му съдба е засилено и задълбочено поради постановяваните от различните съдебни инстанции противоречиви съдебни актове. Засегната в значителна степен е професионалната му реализация за период и след приключване на наказателното производство. Автомобиля и ремаркетът, с които е осъществявал дейността си като шофьор са му били отнети и върнати през м. февруари 2021 г., а фактически получени през м. март същата година. Така за период от почти четири години е бил лишен от възможността да

упражнява професията си на шофьор и принуден да се ангажира с трудова дейност, различна от желаната и осъществявана от него до преди наказателното производство. Несъмнено обвинението е станало достояние на близките му, на социалния му и приятелски кръг и на работодателите му в И. – предвид невъзможността му да се завърне в родината си вследствие продължителния период на задържането му в Б., както и изпратената в И. молба за екстрадиция във връзка с постановеното лишаване от свобода за период от 13 години с присъдата по нохд № 372/2019 г. на АС –П.. Всички тези негативни психоемоционални изживявания са били интензивни и многокомпонентни и са затруднили в изключителна степен цялостното му функциониране – в личностен, социален и професионален аспект.

Предвид така установеното настоящата инстанция намира определения от първостепенния съд размер на дължимата обезвреда да е справедлив, съответно да не са налице основания за неговото намаляване. Доколкото приложимото в случая право е българското критерият икономически стандарт на живот в страната е релевантен, но следва също така да се държи сметка и че ищецът е чужд гражданин, който не живее и не работи в Б.. Ето защо и предвид данните за средногодишната работна заплата в страната за периода на увреждането / 12 448 лв. за 2017 г.; 13 755 лв. за 2018 г., 15 283 лв. за 2019 г. и 17 239 лв. за 2020 г. / настоящия съд намира че този критерий не обосновава извод за намаляване присъдения размер обезвреда за претърпените неимуществени вреди в конкретния случай.

Предвид изложеното обжалваното решение е правилно и се потвърждава.

С оглед този инстанционен резултат на процесуалния представител на въззиваемия се присъжда на основание чл. 38 ал. 2 вр. ал. 1 т. 2 от ЗА възнаграждение в размер на 4 530 лева / минималния съгласно чл. 7 ал. 2 т. 5 от Наредба № 1/2004 г. /.

Водим от горното съдът

РЕШИ:

Потвърждава Решение № 84 от 26.07.2021 г., постановено по гр.д. № 232/2021 г. на Окръжен съд – Х. **в обжалваната част** - с която П. РБ. е осъдена на основание чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ да заплати на В. М. Н., роден на 23.08.1985 г. в град Т., И.р.И. сумата 150 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени от В. М. Н. неимуществени вреди вследствие незаконно повдигнато и поддържано срещу него обвинение по ДП №****- **/2017 г. по описа на М.Б. / преписка вх. № 681/2017 г. по описа на Окръжна прокуратура – Х. / за престъпление по чл. 242 ал. 4, предложение 1 вр. ал. 2, предложение първо от НК – за което е оправдан с влязла в сила на 01.10.2020 г. Присъда по нохд № 264/2018 г. на Окръжен съд - Х., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 01.10.2020 г. до окончателното ѝ изплащане,

както и да заплати на В. М. Н. деловодни разноси в размер на 10 лева, а на адвокат И.А. И., личен адвокатски номер ***** на основание чл. 38 ал. 2 от ЗА да заплати адвокатско възнаграждение в размер на 4 530 лева.

Осъжда П. РБ. да заплати на адвокат И.А. И., личен адвокатски номер ***** на основание чл. 38 ал. 2 вр. ал. 1 т. 2 от ЗА адвокатско възнаграждение за въззивното производство в размер на 4 530 / четири хиляди петстотин и тридесет / лева.

Решението може да се обжалва пред Върховен Касационен Съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____